

SJEĆANJE - STANKO KOVAČEVIĆ

SLIKE I SKULPTURE
(hercegnovski opus)

MART 2010.

Na crnogorskoj likovnoj sceni umjetnik Stanko Kovačević manje je poznat i o njemu je nedovoljno pisano, mada iza njega stoji više grupnih izložbi i djela mu se nalaze u Crnoj Gori i inostranstvu. Stvarajući u Zagrebu i Herceg Novom, Kovačević je ostajao po strani i u tišini stvarao svoj raznovrstan i interesantan opus. Otuda je ideja da se realizuje izložba bar jednog segmenta njegovog stvaralaštva potpuno opravdana.

Stanko Kovačević je umjetnik širokog dijapazona: on se bavio klasičnim slikarstvom, klasičnom skulpturom, a stvorio je i ciklus naivnog slikarstva. Glavni motivi Kovačevićevih slika su konji i žene, puni plemenite ljepote. Ženski aktovi odišu nježnom senzualnošću. Ali time se tematika ovog slikarstva ne iscrpljuje. Riječ je o jednom razigranom svijetu oblika, maštovitom i daljevski nadrealnom. Ove slike predstavljaju harmonične cjeline neke druge fantastične dimenzije. Tehnika slikanja je izuzetna, to je slikarstvo kod kojeg je svaki potez četkicom čist, promišljen, doraden. Kolorit je živ, ali boje su «zasićene», sa donekle tamnim prizvukom. U umjetnikovim slikama, čini se, možemo dugo uživati, svaki pogled baca na njih novo svjetlo.

Kovačevićeva naiva je veoma uspjeta, sa dozom humora i duhovitosti. Već odavno naivna umjetnost ima sva «građanska prava» kao ona profesionalnih umjetnika. Otuda je Kovačevićev rad veoma značajan. Moguće je u umjetnikovom naivnom slikarstvu pronaći reminiscencije na naivu Ivana Generalića i Ivana Lackovića

po svojoj životnosti i jedrom koloritu. Tu nalazimo uobičajene za naivno slikarstvo seoske motive: snijeg, livade, seoske crkve – uopšte, seosku idilu čiji su dio životinje i čovjek. Poput potpisa ovog umjetnika, ove slike na staklu nose tu-i-tamo poneki ženski akt ili konje. Ova djela odišu čistotom i ljupkošću.

Glavni motiv Kovačevićeve skulpture u drvetu takođe je čovjek. Ljudska figura je stilizovana, apstrahovana, lišena nepotrebnih detalja. I ova skulptorska djela traže vrijeme i pažnju, da naše duhovno «oko» pomno posmatra ove oblike do njihove potpune percepcije. Ove skulpture nisu samo od drveta, već i od vazduha, od prostora koji ih obavija i prožima i koji djeluje kao «negativ».

Gipsane glave Stanka Kovačevića djeluju već na prvi pogled impozantno; ono što kod njih plijeni je monumentalnost oblika koju čine grube karakterne crte fizionomija sa jedne i lišenost svakog traga unutrašnjeg života sa druge strane. Ove glave kao da su rađene po uzoru na urođeničku umjetnost, kao da ulogu traže u nekom drevnom magijskom ritualu. To su, očigledno, glave gorštaka ili ljudi neke više rase, divova, heroja, nadljudi.

Da zaključimo, umjetničko djelo Stanka Kovačevića nosi u sebi nesputanu fantaziju, lirsku nježnost, ali i epsku snagu. Njegova ostvarenja ostavljaju trajan trag u našem sjećanju, a ova izložba potvrđuje njihov značaj u našoj modernoj likovnoj umjetnosti.

Jasmina Žitnik

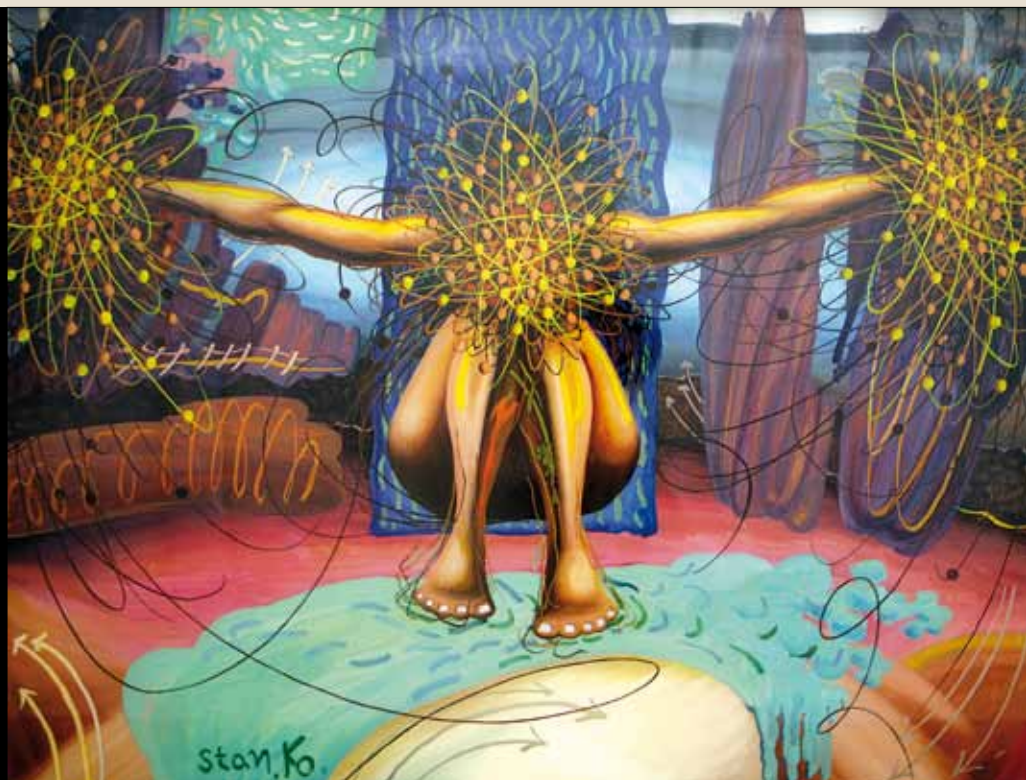

Stanko Boška Kovačević je rođen 15. marta 1948. godine u grahovskom selu Podbožur. Osnovnu školu je započeo na Vilusima, a završio u Nikšiću. Srednju i višu Pedagošku školu, smjer likovno vaspitanje završio je takođe u Nikšiću, nakon čega upisuje Likovnu akademiju u Zagrebu, smjer vajarstvo, koju završava 1975 godine i stiče zvanje akademskog vajara. U Zagrebu ostaje da živi i radi kao slobodan umjetnik. U tom gradu zasniva porodicu. Ima kćerku Nataliju, koja živi i radi u Berlinu. Stanko u Zagrebu otvara svoj atelje u kojem je radio skulpture i slike. Iako akademski slikar, volio je da se bavi i stilom naivnog slikarstva, koje je u tom periodu bilo vrlo popularno u Hrvatskoj. Izlagao je u Zagrebu, Hrvatskoj i inostranstvu. Njegove slike su otkupljivane i nalaze se u galerijama, ustanovama i privatnim zbirkama širom Italije, Hrvatske i Njemačke.

Član je Udruženja likovnih umjetnika Crne Gore od 1978. godine. Izlagao je u Crnoj Gori na kolektivnim izložbama u Podgorici, Cetinju, kao i na Zimskom salonu u Herceg-Novom. Ovu večerašnju postavku možemo nazvati Stankov "hercegnovski opus", jer je naveći dio ovih radova nastao za vrijeme njegovog boravka u Herceg-Novom 1991. i 1992. godine, kada je privremeno napustio Zagreb zbog ratnih zbivanja. U tom preiodu je boravio i stvarao u porodičnoj kući u Herceg-Novom. Umro je u Zagrebu 14.marta 1994. godine, gdje je i sahranjen na groblju Mirogoj.

Još dok je rastao ispod opjevanog Brda Božurova, divio se rakoši prirode i čudesnim drvenim i kamenim samoraslim figurama. Na njegovu maštu skretali su pažnju i konji ljepotani koji su "tuda u sampasu bili". Nije zato čudo, što je još kao osnovac na Vllusima, nagrađivan za svoje skulpture. Vjerovatno da su mu pažnju skretale i zagrebačke djevojke, ljepotice, pa otuda najviše radova ima sa motivima konja i djevojaka.

Grahovo, koje je svijetlim slovima opisano u crnogorsku istoriju, nije poznato samo po herojstvu svojih sinova, nego i stvaralačkom duhu svog čovjeka, o čemu govori više od 20 slikara i vajara, koji su obogatili likovnu baštinu Crne Gore. Među njima je i Stanko Kovačević.

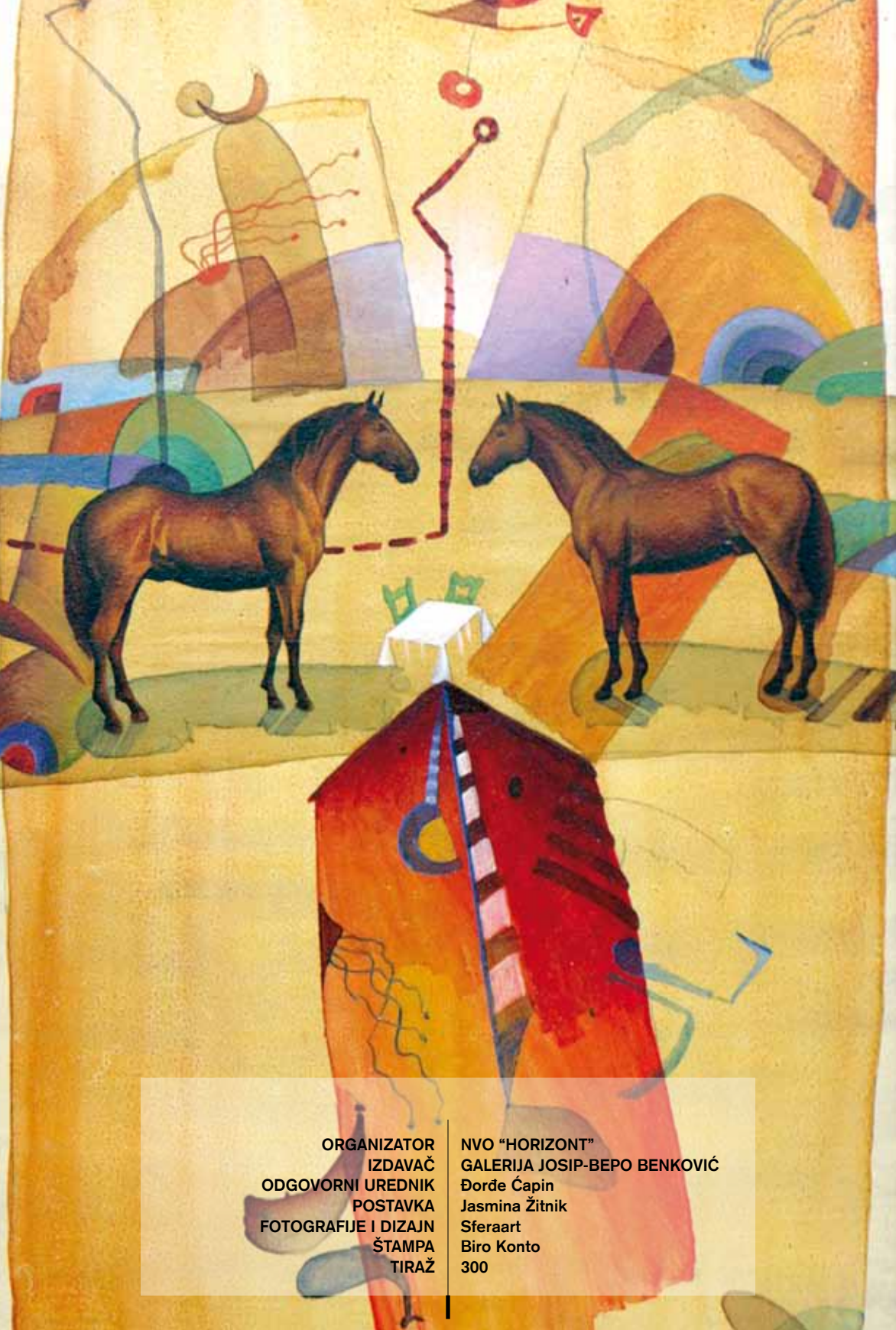

Na naslovoj strani:

Lični stav, ulje na platnu

Na zadnjoj strani:

U ogledalu, ulje na platnu

ORGANIZATOR
IZDAVAČ
ODGOVORNI UREDNIK
POSTAVKA
FOTOGRAFIJE I DIZAJN
ŠTAMPA
TIRAŽ

NVO "HORIZONT"
GALERIJA JOSIP-BEPO BENKOVIĆ
Đorđe Čapin
Jasmina Žitnik
Sferaart
Biro Konto
300